

Fylkesmannen i Hordaland

Sakshandsamar, innvalstelefon
Astrid Holte, 5557 2319

Vår dato
20.11.2014
Dykkar dato

Vår referanse
2014/13161
Dykkar referanse

SIM
Svartasmoget
5419 FITJAR

Rapport frå inspeksjon ved Svartasmoget avfallsdeponi 11. september 2014

Rapportnummer: 2014.012.I.FMHO

Til stades ved inspeksjonen:

Frå verksemda:
Terje Gilje
Jan Rolf Bekkevold

Frå Fylkesmannen i Hordaland:
Hallvard Hageberg
Astrid Holte

Resultat frå inspeksjonen

Denne rapporten omhandlar avvik og merknader frå inspeksjonen. Dersom vi ikkje får melding om faktiske feil i rapporten innan to veker etter at rapporten er motteken, er rapporten endeleg.

Fylkesmannen i Hordaland fann 3 avvik og har gitt 3 merknadar under inspeksjonen innan følgjande tema:

- Handtering av deponigass
- Handtering og overvaking av sigevatn
- Opplæring i mottakskontroll

Avvika og merknadene er nærare omtalt frå side 3 og utover i rapporten.

SIM må sende ei skriftleg stadfesting innan **1. mars 2015** på at avvika er retta. Oppfølginga etter inspeksjonen er nærare omtalt på side to.

Hallvard Hageberg e.f.
senioringeniør

Astrid Holte
senioringeniør

Rapporten er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Kopi til:
SIM v/Terje Gilje, SIM v/Jan Rolf Bekkevold, Fitjar kommune

1. Informasjon om verksemda

Namn: Sunnhordland Interkommunale Miljøverk SIM	Risikoklasse: 2
Besøksadresse: Svartasmoget	
Postadresse: Svartasmoget	
E-post: sim@sim.as	Telefon: 53 45 78 50
Kommune: Fitjar	Organisasjonsnr.: 973 793 268
Bransjenr. (NACE-kode): 38.2010	Eigar (org.nr.): 958 284 837
Løyve sist oppdatert: 29. juni 2009	Siste tilsyn: 16. august 2010 (deponiet)

2. Bakgrunnen for inspeksjonen

Miljødirektoratet og Fylkesmannen kontrollerer i september korleis avfallsdeponi over heile landet handterer sigevatn og deponigass. Inspeksjonen vart gjennomført for å kontrollere om gjeldande krav fastsett i eller i medhald av forureiningslova med forskrifter blir haldne.

Følgjande hovudtema vart kontrollert:

- Oppsamling og handtering av deponigass
- Oppsamling og handtering av sigevatn
- Overvaking
- Mottakskontroll
- Internkontroll med vekt på risikovurderingar

3. Oppfølging etter kontrollen

Verksemda pliktar snarast å rette opp avvika som er omtalt i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saka, må de innan **1. mars 2015** sende ei skriftlig tilbakemelding med dokumentasjon som viser korleis avvik er retta, gjerne med bildedokumentasjon.

Varsel om tvangsmulkt

Dersom vi ikkje får tilbakemelding med dokumentasjon på at avvika er retta innan fristen, vil Fylkesmannen vurdere å fatte vedtak om tvangsmulkt, jf. forureiningslova § 73.

4. Kontrollgebyr

Fylkesmannen varsla i e-post 8. september 2014 at SIM skal betale gebyr for kontrollen, jf. forureiningsforskrifta § 39-6. Verksemda er i løyvet plassert i risikoklasse 2. Dette betyr at de skal betale 15 600 kroner for den gjennomførte inspeksjonen. Faktura blir ettersendt frå Miljødirektoratet.

5. Offentleggjering

Denne rapporten vil vere tilgjengeleg for ålmenta via Fylkesmannen i Hordaland sin postjournal på www.fylkesmannen.no/hordaland, jf. offentleglova.

6. Dokumentunderlag

- forureiningslova
- avfallsforskrifta
- forureiningsforskrifta
- internkontrollforskrifta
- løyvet av 29. juni 2009

Informasjon om regelverket finn de på www.miljodirektoratet.no og www.regelhjelp.no.

Definisjonar

- **Avvik:** brot på krav fastsett i eller i medhald av helse-, miljø- og sikkerheitslovgjevningen (til dømes brot på krav i forureiningslova, produktkontrollova og forskrifter heimla i desse lovene eller krav og vilkår fastsett i løyve eller dispensasjonar).
- **Merknad:** eit forhold som miljøvernstyresmaktene meiner det er nødvendig å påpeike for å ivareta helse og miljø og som ikkje er omfatta av definisjonen for avvik.

7. Avvik

Vi fann følgjande avvik under inspeksjonen:

Avvik 1: Handtering av deponigass har manglar

Avvik frå:

Løyvet punkt 5 om deponigass

Løyvet punkt 8.1 om internkontroll

Internkontrollforskrifta § 5 andre ledd nr. 7

Kommentar til regelverket:

Deponigass

Deponigass skal samlast opp for energiutnytting, alternativt fakling, frå alle deponiceller med signifikant gassproduksjon, både i drifts- og etterdriftsperioden. Oppsamlingsanlegget skal dimensjonerast, byggjast og drivast for eit miljømessig optimalt gassuttak, tilpassa deponiet sin storleik og venta/utrekna gasspotensial.

Verksemda skal ha regelmessig kontroll med diffuse utslepp av deponigass. Verksemda skal regelmessig vurdere effektiviteten til gassuttaket frå deponiet og vurdere behov for oppgraderingstiltak. (Løyvet punkt 5)

Rutinar

Det skal vere etablert prosedyrar og rutinar for drift, vedlikehald, kontroll og overvaking av deponiet i driftsfasen. (Løyvet punkt 8.1 og internkontrollforskrifta § 5 andre ledd nr. 7)

Avviket er basert på følgjande observasjonar:

SIM har etablert oppsamlingsanlegg for deponigass, men dei gjennomfører ikkje regelmessig evaluering av effektiviteten av gassuttaket. Verksemda kunne ikkje dokumentere kor mykje gass som teoretisk vert produsert i deponiet opp mot kor mykje som vert tatt ut i anlegget, og vurdering av utviklinga over tid.

SIM hadde skriftlege rutinar for drift av gassanlegget, men dei var ikkje oppdatert på mange år.

Avvik 2: Handtering og overvaking av sigevatn har manglar

Avvik frå:

Løyvet punkt 4.3 om sigevasshandtering

Løyvet punkt 8.4 om overvaking av sigevatn, overflatevatn og grunnvatn

Løyvet punkt 8.3 om oversikt over vassbalanse

Kommentar til regelverket:

Sigevasshandtering

Sigevatnet skal reinasast lokalt, i samsvar med best tilgjengeleg teknikk (BAT). Reinsing skal om mogleg vere sett i drift innan 1. juni 2011. På møte sommaren 2014 med Fylkesmannen var det semje om at SIM skulle lage ein forpliktande framdriftsplan for bygging av reinseanlegg for sigevatnet. (Løyvet punkt 4.3 og møte)

Overvaking

Verksemda skal ha eit overvakingsprogram for sigevatn, overflatevatn og grunnvatn i tråd med krava i avfallsforskrifta sitt vedlegg III og Miljødirektoratet sin rettleiar TA 2077, om overvaking av sigevatn frå avfallsdeponi. Overvakingsprogrammet skal klarlegge avgrensinga av deponiet sitt påverknadsområde. Programmet og eventuelle justeringar skal vere godkjent av Fylkesmannen. (Løyvet punkt 8.4)

Vedlegg III til avfallsforskrifta tar for seg kontroll- og overvakingsprosedyrer for deponi både i drifts- og etterdriftsfasen, og her går det fram at det også skal takast blandprøver for parameter som eignar seg for slike prøver. I rettleiaren for overvaking av sigevatn (TA-2077/2005), punkt 3.2.2, er det gjort greie for kva for parameter som ikkje er eigna for blandprøver.

Oversikt over vassbalanse

I følgje punkt 8.3 i løyvet skal det lagast eit årleg oversyn over utviklinga ved deponiet. Det skal også, basert på resultat frå annan overvaking, lagast eit «rekneskap» for vassbalansen ved deponiet.

Ein slik vassbalanse skal gje eit teoretisk billede av diffus avrenning (lekkasje av sigevatn) frå deponiet, der ein tar inn faktorar som avdamping, nedbør/temperatur, endringar på deponioverflata (vegetasjon, tette flater, nye deponiområde), eventuell returpumping, utslepp av sigevatn etter rensing, m.v. Sjå kapittel 5.1 og vedlegg 3 til Rettleiar for overvaking av sigevatn (TA-2077/2005).

Teoretisk vassbalanse kan så samanliknast med overvakingsresultata for same året for å vurdere behov for nærare undersøkingar eller andre tiltak. Slike vurderingar bør inngå som ein del av den årlege eigenrapporteringa.

Avviket er basert på følgjande observasjonar:

Sigevasshandtering

SIM har sendt inn plan for reinsing av sigevatn til Fylkesmannen, og dei har etablert reinsing for ein delstrøm av sigevatnet som eit forsøksanlegg. Verksemda har orientert Fylkesmannen i møte om utfordringar med bygging av reinseanlegg for alt sigevatnet, men dette er ikkje dokumentert. Forpliktande framdriftsplan for bygging av reinseanlegg for alt sigevatnet var ikkje ferdig under tilsynet.

Overvaking

Det er gjort endringar i overvakingssystemet utan at det er sendt til Fylkesmannen for godkjenning.

Overvakingssystemet omtaler ikkje korleis prøver av sigevatn og overflatevatn skal takast. Det vart opplyst at prøvene vert tekne som stikkprøver, og dette er også rapportert i Altinn. Til prøvetakinga vart det nytta ei bøtte som ikkje vart reingjort mellom kvar prøve. Overvakingssystemet og rutinane må oppdaterast slik at uttak og oppbevaring av prøver vert i tråd med avfallsforskrifta sitt vedlegg III og Miljødirektoratet sin rettleiar TA 2077.

I samband med oppdatering av overvakingssystemet bør det og vurderast om omfang av prøvepunkt elles er tilstrekkeleg. For å klarlegge omfanget av påverknaden frå deponiet bør SIM mellom anna vurdere å ta med eit prøvepunkt lengre ned i bekken nedstrøms deponiet.

Oversikt over vassbalanse

Vassbalanserekneskap for siste kalenderår har manglar. Mellom anna er ikkje fordamping og utlekking frå deponiet tatt med.

Avvik 3: Opplæring i mottakskontrollen har manglar

Avvik frå:

Løyvet punkt 2.1 om registrering og kontroll ved mottak av avfall
Internkontrollforskrifta § 5 andre ledd nr. 2

Kommentar til regelverket:

Opplæringsplan

Ein tilfredstillande mottakskontroll føreset kompetanse om kva som er farleg avfall og korleis dette skal handterast. Derfor er krava om kompetanse gitt i avfallsforskrifta kapittel 11 om farleg avfall vedlegg 2 punkt 6.1 gjort gjeldande for mottak av avfall på anlegget. Av avfallsforskrifta går det fram at verksemda skal ha ein skriftleg plan for korleis kompetansen skal aukast.

Avviket er basert på følgjande observasjonar:

Opplæringsplan

Verksemda har ikkje utarbeidd ein skriftleg opplæringsplan for dei som arbeider med mottakskontrollen som sikrar opplæring og auka kompetanse om kva som er farleg avfall og korleis dette skal handterast.

8. Merknader

Vi har gitt følgjande merknader under inspeksjonen:

Merknad 1:

Verksemda bør gå gjennom avslutningsplan og bruk/lagring av slamkompost

Kommentarar:

Verksemda har det siste året avslutta og lagt permanent toppdekke på delar av deponiet. Avslutningsplanen er laga i 2004, og planen bør gjennomgåast for å sikre at den er oppdatert. Evt. oppdatert plan skal sendast til Fylkesmannen.

Dersom det skal nyttast meir slam til endeleg avslutning enn det som går fram av § 27 i forskrift om organisk gjødsel (15 cm ved bruk til toppdekke på avfallsfyllingar) må dette gå fram av avslutningsplanen. Dersom slamkompost skal lagrast på deponiet i meir enn 3 år før bruk, krev dette løyve frå Fylkesmannen.

Merknad 2:

Risikovurderinga kan betrast

Kommentarar:

Verksemda sin risikovurdering var uoversiktleg. Det var mellom anna vanskeleg å sjå kva for hendingar som hadde størst risiko, og restrisiko etter gjennomføring av tiltak. Det var kjøpt inn nytt system der dette trulig vert betre.

Merknad 3:

Oppsamlingssystem for sigevatn bør vere eit lukka system

Kommentarar:

Oppsamlingssystemet for sigevatn bør forbedrast. Forureina sigevatn i nedre del av deponiet renn på overflata i staden for å gå i lukka oppsamlingssystem. Sigevatnet vert samla opp ved fangdammen. Forureina sigevatn i opne grøfter kan vere kjelde til lukt og nærmiljøulemper.